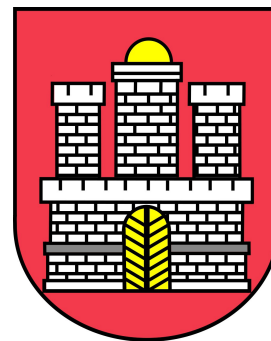

Raspenavský zpravodaj

Vánoční speciální číslo

2020

Přejeme Vám příjemné prožití svátků vánočních a šťastný vstup do Nového roku 2021

Vážení spoluobčané,

blíží se konec letošního roku poznamenaného přítomností nebezpečného viru, povodní srovnatelnou s těmi, které Raspenavu postihly v letech 1958 a 2002 a také ničivými větry. Dovolte mi, abych na tomto místě poděkoval všem dobrovolníkům zajišťujícím pomoc (dovozem léků, hygienických potřeb, potravin) potřebným občanům našeho města, a také všem, co šili roušky. Moc si jejich pomoci cením. Dále děkuji „všem hasičům“ - dobrovolníkům, kteří pomáhali při organizaci předávání roušek a dezinfekce, při povodni a při zajištění objektů poškozených větrem a s odstraňováním vyvrácených stromů. Děkuji vám všem!

Vážení spoluobčané,

přeji vám a vašim blízkým hezké a klidné prožití svátků vánočních a do nového roku pak štěstí, a především pevné zdraví.

Pavel Lžičař, starosta

Vážení čtenáři,

s ohledem na blížící se svátky vánoční, které nejspíš nebudou stejné jako ty předešlé, připravili jsme pro vás speciální číslo Raspenavského zpravodaje, věnované především vánočním svátkům z pohledu našich-českých spisovatelů. Doufáme, že tím přispějeme k dobré pohodě a snad i k tomu, že po přečtení zde uvedených úryvků z knih našich největších spisovatelů si budete chtít některou z nich přečíst celou.

Vánoce v Čechách

.... dříve se lidé těšili na příchod Vánoc dlouhé týdny a vůbec jim nevadilo, že peněz bylo poskrovnu a vánoční dárky, které nadělí Ježíšek, budou nejspíše velmi potřebné věci, které by se tak jako tak musely koupit. Vánoce nespočívaly ani tak na dárcích, jako spíše ve vzájemné lásce a přátelství, radosti a pocitu sounáležitosti v rodině, která se sešla ke společným oslavám pod rodným krovem.

Štědrý den je posledním dnem adventu. Liturgicky se Štědrý den, připadající na předvečer svátku Narození Páně, označuje v západní církvi jako vigilie tedy předvečer slavnosti. Dodnes o tomto dni někteří věřící v souladu se starými křesťanskými tradicemi dodržují přísný půst. Dříve si lidé odpírali po celý den jídlo a nápoje, večeře pak byla bohatá, ale sestavená z postních pokrmů. Byla to oběť Bohu a zároveň poděkování za nejcennější dar, který dal lidstvu v podobě svého Syna. Proto se 24. prosinci říkalo Štědrý den. O tomto dni museli být bohatí k chudým štedří. Žebrákům se rozdávala almužna, čeled' a děti dostávali dárky, koledníci si odnášeli výslužku. Vzpomínalo se na Adama a Evu, jejichž svátek připadal právě na tento den, a snoubenci, manželé a milenci si mezi sebou vyměňovali jablíčka nebo perníčky s podobou zhřešivších prarodičů, rajskeho stromu a potměšileho hada. Adam a Eva byli totiž považováni za patrony snoubenců, protože byli prvním párem.

Štědrý den začínal v některých zemích strojením vánočního stromku, připomínkou rajskeho stromu života, z něhož nejdříve

Adam s Evou pojedli zakázané ovoce.

Zelené větve jehličnanu symbolizovaly věčný život. Zavěšené ozdoby a ovoce připomínaly zakázané jablko ze stromu poznání. U nás zvyk stavění vánočního stromku zdomácněl až v 19. století.

S první večerní hvězdou zasedli věřící ke stolu.... Štědrovečerní večeře začínala společnou modlitbou, poděkováním za vše dobré, co přinesl předcházející rok. Otec jako hlava rodiny poprosil o požehnání pro všechny, kdo se o Štědrém večeru sešli pod rodnou střechou. Nikdo nesměl vstát od stolu dříve, než dal hospodář pokyn. Po večeři se rozdávaly dárky. Pamatovalo se i na domácí zvířata, pole a zahradu. Krávy dostávaly chleba s česnekem, koza si směla pochutnat na kousku od každého štědrovečerního chodu, odkládaného hospodyní na kraj talíře. Slepícím se sypalo zrní a hrách, pro psa a kohouta byl nachystán česnek. Ovocné stromy se ovazovaly povříslím, drobký se vysypaly do zahrady a studnu hospodář obdaroval kouskem vánočky, jablkem nebo penízkem. Se Štědrým večerem bylo spojeno mnoho pověr. Hospodář nesl drobtý ze štědrovečerního stolu do stodoly a volal: „Jezte, myši, jezte drobečky a obilí nechte na mlat.“ Kostí z ryby rozhozené po zahradě sloužily jako ochrana proti krtkům ...

(vybráno z knihy Valburgy Vavřincové-Malá encyklopedie Vánoce)

Naši přehlídku začínáme u spisovatele, a především malíře a ilustrátora Josefa Lady:

A než jsem se vždy nadál, přikvapili Vánoce a s nimi ten nejkrásnější den v roce – Štědrý den! Netěšival jsem se na něj pro nějaké dárky – ty jsem nikdy pod stromeček nedostával, ale těšil jsem se na Vánoce pro jejich krásnou náladu. Stromeček míval jsem sice jen malý a chudě vyzdobený, ale měl jsem vždy z něho větší radost než některé bohaté děti, které měli stromečky až do stropu. Stával na stole, zadělán pevně do starého železného moždíře, aby se nepřevalil. Kol dokola visely na něm řetízky z barevných papírů, na větvích viselo cukroví zabalené v řasnatých papírkách a červená panenská jablíčka se rděla ve svěží zeleni. Na

některých větvích byly připevněny různobarevné svíčky a nahoře svítila betlémská hvězda, vystřižená z pozlaceného papíru.

Ani nevíte, jakou jsem míval z toho skromně ozdobeného stromečku ohromnou radost.

Když bylo po skrovné štědrovečerní večeři, která se skládala z černé omáčky, připravené z perníku, sušených švestek, rozinek, mandlí, ořechů a sirupu, a z „černého kuby“, kterého jistě každý znáte (jsou to vařené krupky se sušenými houbami), rozsvítil tatínek na stromečku svíčky. V tu dobu obyčejně již také začínal obecní slouha vytrubovat po vsi vánoční koledu. Začínal vždy stejně u baráků dole pod pastouškou, a jakmile jsme my děti, zaslechly první veselé zvuky trumpety, vyběhly jsme ihned ven, abychom toho vytrubování dosyta užily od začátku až do konce. Od té chvíle, kdy se tichou vesničkou rozlétly první jásavé tóny vánoční koledy, začínaly teprve opravdu Vánoce. To slouhovo vytrubování bývalo nejkrásnější z celých vánočních svátků a všichni jsme se na to těšili již dlouho před Vánocemi.

... a po vzpomínání ještě kousek z příběhu „Jak Pepík a Mikeš slavili Vánoce“:

A tak konečně nastal ten dlouho očekávaný, krásný Štědrý večer! Hezký stromeček, vonící srnčím a pryskyřicí, stál už na stole, pevně zadělán do starého moždíře, aby se nepřevalil. Kolem dokola jej obepínaly řetězy z barevných papírů, na větvích viselo v řasnatých papírech zabalené cukroví a červená panenská jablíčka se rděla ve svěží zeleni. A nahoře svítila ze zlatého papíru vystřižená betlémská hvězda. Ani nevíte, milé děti, jakou měl Pepík z toho malého, skromně vyzdobeného stromečku ohromnou radost.

Když bylo po skrovné večeři, která se skládala z černé perníkové omáčky se švestkami, rozinkami a mandlemi a z „černého kuby“, kterého jistě každý dobře znáte, rozsvítila babička na stromečku svíčky a v tom zrovna začal slouha troubit u prvního stavení na trumpetu vánoční koledu.

Pepík poslal Mikeše, aby se podíval, u kterého stavení slouha troubí, a než se Mikeš vrátil, ležela na stole pod stromečkem

zbrusu nová koloběžka. Vykulil na ni oči a ptal se babičky, jestli je to pro Pepíka dárek od Ježíška. Ale babička mu povídala: „To nadělil Ježíšek tobě, Mikeši, že si takový hodný a poslušný. Pepík nedostal nic!“ Mikeš se usmál pod vousy a povídal: „Děkuji ti za tu pěknou koloběžku!“

A přitom se nějak lišácky na Pepíka podíval. Potom mu pošeptal do ucha. „Pojď se podívat, co tobě Ježíšek nadělil!“

Pepík byl zvědav, kam ho to Mikeš vede, a nechápal, proč ho táhne na zasněženou zahrádku. Ale hned pochopil, když ho Mikeš přivedl k malé jablůnce, pod kterou ležely krásné sáňky.

„To je pro tebe dárek od Ježíška,“ povídal Mikeš, „a přeji ti, abys je ve zdraví roztrhal!“ Tohle slýchal Mikeš od Pepíkova tatínka, když odevzdával zákazníkovi nové boty a přál mu, aby je ve zdraví roztrhal.)

Pepík Mikešovi srdečně poděkoval a hned si u té jablůnky ujednali, že si budou oba dárky navzájem půjčovat, aby jich v zimě i v létě užili.

Potom se ptal Pepík Mikeše, proč ta sáňky dal na zahrádku pod jablůnku, a on nějak rozpačitě povídal: „Nu, já jsem slyšel, že se dárky dávají pod stromeček, tak jsem ty sáňky zatáhl sem na zahrádku pod jablůnku. Já jsem ještě nikdy vánoční stromek neviděl, já jsem nevěděl, že se dárky dávají pod stromeček z lesa přinesený!“⁽¹⁾

... pokračuje paní Božena Němcová:

Každý rok chtěly se děti postit, aby viděly zlaté prasátko, ale nikdy k tomu nedošlo, vůle byla dobrá, ale tělo slabé. Na Štědrý den štědře podělen byl kdekdo, i drůbež a dobytek dostaly vánočky, a po večeři vzala babička ode všeho, co k večeři bylo, po kousku, hodila polovičku do potoka, polovic zahrabala do sadu pod strom, aby voda čistá a zdravá zůstala a země úrodná byla, všecky pak drobtý sesbírajíc hodila „ohni“, aby „neškodil. Za chlívem třásla Bětka bezem volajíc: „Třesu, třesu bez, pověz ty mi, pes, kde můj milý dnes;“ a v světnici slívaly děvčata olovo a vosk a děti spouštěly svíčky v ořechových skořepinách na vodu. Jan tajně postrkoval

mísu, v níž voda byla, aby se hnula a skořápky, představující lodky života, od kraje ke středu se houpaly; pak volal radostně: „Dívejte se, já se daleko, daleko dostanu do světa!“ - „Ach milý hochu, až se dostaneš do proudu života, mezi víry a úskaliny, až budou vlny lodkou tvého života smežkat, pak budeš vzpomínat toužebně na tichý přístav, z něhož jsi vyplul,“ řekla si tiše matka, rozkrajujíc jablko chlapcovo „na štěstí“ ve příční polovice. Jádra tvořily hvězdu, tři čisté paprsky, dva pak byly neúplné, od červa sežrané. Odložíc je s povzdechem stranou, rozkrojila druhé pro Barunku, a vidouc opět hvězdu zatemnělou, povídala si „Tedy ani jeden, ani druhý nebude úplně šťasten!“ Rozkrojila ještě pro Vilímka i Adelku, a v těch byly zdravé hvězdičky o čtyřech paprscích. „Ty snad,“ myslila matka, a Adelka vytrhla ji z myšlení, stěžujíc si právě, že její lodička nechce plout od kraje a svíčička že už dohořívá. - „Však moje také zhasíná a nepřišla daleko,“ pravil Vilím. Vtom trkl zase někdo do nádoby voda se rychle rozhoupala a lodičky uprostřed plující se potopily. „Hečte, hečte, vy dříve umřete než my!“ zvolala Adelka s Vilímkem. - „Co je víc, jen když jsme byli daleko,“ odpověděla Barunka a Jan přisvědčil, matka ale smutně dívala se na ta zhaslá světla a předtucha zmocnila se její duše, není-li přece ta nevinná dětská hra věštbou jejich budoucnosti. - „Přinese nám Jezulátko něco?“ ptaly se děti babičky potajmo, když se začalo uklízet ze stolu.- „To já nemohu vědět, uslyšíte, jestli zazvoní,“ řekla babička. Děti menší postavily se k oknu míníce, že Jezulátko musí jít Což nevíte, že není Jezulátko vidět ani slyšet okolo oken a že je uslyší. „Což nevíte, že není Jezulátko vidět ani slyšet?“ pravila babička. „Jezulátko sedí v nebi na světlém trůnu a posílá dárky hodným dětem po andělích, kteří je přinášejí na zlatých oblacích. Neslyšíte nic než zvonků hraní.“ Děti se dívaly do oken, nábožně babičku poslouchajíce. Vtom kmitla okolo Adelka pak šeptala tiše: „Babičko, to světlo bylo Jezulátko, vidíte?“ Babička přisvědčila, vtom také matka do dveří vcházela, oznamujíc dětem, že v babiččině světnici Jezulátko jim nadělilo. To byl shon, to bylo radosti, když viděly osvětlený, okrášlený strom a pod ním krásných darů! (2)

... Alois Jirásek:

Všude slavili Štědrý večer po starodávnu, většinou chudě a prostě, počínajíc jahelnou polévkou. Ryby zavoněly málokde, leda na faře, ve mlýně, také u Prouzů pekařů, kteří měli kapra výslužkou ze mlýna. Ale jablka panenská a jiná zarděla se všude na stolech v zlatově hnědých křížalách, sušených slívách a po městečku chrastěly i ořechy. I chlív nezůstal bez daru, ani holý strom v zasněžené zahradě za stavením. Když do velebného klidu mrazivé noci zahlaholily s padolské zvonice zvony na jitřní, scházelo se z městečka a z přifařených obcí méně lidí nežli jiná léta. Tuhý mráz zdržel jich mnoho doma. Už ráno zle uhodil a k večeru zrovna upaloval. ⁽³⁾

.... Karolína Světlá:

Milé k němu zavanulo teplo ze sedničky svátečně uklizené, jejížto okna byla tak zakvětována, že se zdála jako stříbrem pobita. V rohu pod svatými obrazy seděla matka jeho za stolem. Dnes jedinkrát do roka byl pokryt bílým ubrusem. Vedle ní po obou stranách seděli jeho hoši. Vypadali zdravě jako růže. Drželi opatrně ručičky na hromadě drobných, již měli i vnuci i babička před sebou pod ubrusem schovanou, aby dle starého podání zůstali po celý rok při penězích.

Antoš ohlédl se ještě jednou, je-li skutečně, kde se býti domníval. Ano byla to stará sednička, v níž každý kousek tak povědomě naň hleděl. Kolovrat v koutě byl dnes pro velké svátky zastřen bílým šátkem, u kropenky visel pestře vyšíváný utěrák, který matka jen při největších slavnostech z truhly vytáhla, a přes květované cvilinkové cejchy, na posteli pečlivě vystlané, byly dnes pro větší slušnost hozená rozsívka (kus pěkného pevného plátna, z něhož se seje obilí) čistě vypraná a na májovém slunci vybílená. Jirovcová ji dostala od nebožky matky do výbavy, ale nemněla chudák nikdy co rozsívat, ukládala si ji tedy, jak bylo synovi ještě od dětinství povědomo, jen pro takové zvláštní příležitosti. Na stole hořela místo louče lojová svíčka, okolo níž byly nakupeny jablka, hrušky, štědrovnice a ořechy. Ale ničím nebylo ještě hnuto, i talíře majolikové s červenými květy a modrými rámci byly dosud

nedotknuty. Večeře syčela a kloktala ještě na kamnech v plecačkách a hrncích. Právě vyprávěla babička nedočkavým již vnukům, že se na jídlo musí čekat, až se navečeří koza v chlévě a stromy v zahradě. Neslušno prý dnes, aby večeřeli lidé dříve než zvířata a stromy, které je celý rok živí. Musí mít také jednou přednost a poznat lidskou vděčnost. ⁽⁴⁾

... Karel V. Rais:

Štědrý večer slavil na výměnku sám, ještě že mu Tynyska přinesla trochu jahelníku se švestkami, houbové polévky, sušených hrušek, sliv a křižal si navařil sám.

Potom rozevřel nebeklíč po své stařence a říkal si modlitby „Při jitřní božího narození“, „Na den narození syn božího“, „Modlitbu na vánoční den“, „Pozdravení Pána Ježíše v jesličkách“, „Navštívení Pána Ježíše, jež se od Vánoc až do Hromnic má říkati“. Když se pomodlil, zazpíval si chraplavým hlasem veselou:

*Nesem vám noviny, poslouchejte,
z betlémské krajiny, pozor dejte,
slyšte je pilně a neomylně
pozorujte.*

Zpíval sedě u kamen, v nichž roští vesele praskalo, a voněl suchý jalovec, to byla vůně, jež o Štědrém večeru u Stříhavků scházeti nesměla. Když dozpíval, vzpomínal ... Dýmka stála na okně opuštěna, neboť o Štědrý večer dědeček nekouřil, ani na Boží hod si nepejpnul, až o svatém Štěpáně vesel nacpával ⁽⁵⁾

... Karel Klostermann:

Tak tedy před více než padesáti lety seděli pospolu v panském domě na České huti a slavili Kristovo narození. Hořely svíčky voskové na vánočním stromku, děti tleskaly ručkama, skákaly radostí nad přebohatým nadělením. A ve velkém sále pod světlem třpytného lustru kolem dlouhé tabule statní páni a krásné dámy ... šťastný byl rok, kdeco dobrého přinesl.

Bylo několik hostí - pohostinství tu bývalo neomezené a tak

srdečné, že rovna mu nebylo – a mezi nimi mladý doktor, který ukončiv právě studia svá, započal lékařskou svoji praxi v těchto liduprázdných, příšerných horách, jichž rodným byl synem.

Veselo mu bylo v tomto kruhu dobrých, šlechetných lidí, řeči šli sem, řeči tam, jakož bývá. Mluvílo se o zvycích vánočních v různých krajinách českých i zahraničních.

„Vy jste selský, doktore“, pravila jedna z přítomných paniček, „pravé šumavské dítě. Copak jste jídali u vás ve waldhvozdzských rychtách zastodůlských na Štědrý večer?“

„Švestkovou omáčku, milostivá paničko, ... ano, švestkovou omáčku, a na tu jsem se těšival celý rok. Z Klatov jsem si ještě co rok na ni docházel a po celou dobu, co jsem studoval na vysokém učení, vždy o vánocích jsem těch časů vzpomínal. Co živ jsem, nic mi tak nechutnalo.“ ⁽⁶⁾

... a nezapomněli jsme ani na Jindřicha Šimona Baara:

..... varhany slabounce a slad'ounce preludují, náhle zmlknou docela a zřetelně je slyšet, jak venku na vysoké věži tlukou hodiny čtvrti, teď začal tlouci na veliký zvon celé, každý v duchu počítá s sebou, počítá je venku i ponocný Válek ... a sotva udeřila dvanáctá, nasadil v otevřených dveřích chrámových roh k ústům a přes hlavy věřících letělo přímo k oltáři „hút! - hút!“ ... pan administrátor Faster ... rozpřáhl ruce a hlasem krásnějším než zvon, mohutnějším, než roh ponůcky zazpíval: „Narodil se Kristus Pán, - radujme se, veselme se!“ ... netrpělivě, nedočkavě už mu vpadly do noty varhany a s nimi i kdekdo. „Z růže kvítek vykvet nám“ jásal kostel a díval se na ozářený obraz nad svatostánkem, kde v jesličkách na seně usmíval se Ježíšek a za ním rýsovaly se rohaté hlavy dvou červených volků, právě takových, jací v každém gruntě odpočívali v té chvíli v teplých stájích ... Píseň hřměla ... Nadšeně, tělem i duší zpíval celý kostel, a sotva dozpíval, cinkl u sakristie zvoneček a Faster ve velké paradě vyšel k oltáři sloužit mši svatou. ⁽⁷⁾

Neoddělitelnou součástí vánočních svátků se v 19. století staly vánoční povídky uveřejňované v novinách a časopisech. Vlastí pravých vánočních povídek byla Anglie a tím asi nejznámějším autorem Charles Dickens, který roku 1843 dokonce vydal svou první vánoční knížku s titulem „Vánoční koleda“, která je dobře známa i českým čtenářům. V roce 2016 vydavatelství Peterkov vydalo „Vánoční koledu“ s překrásnými ilustracemi Roberta Innocentiho.

Vážení čtenáři,

naši přehlídku ukončíme citací z knihy Alois a Viléma Mrštíkoviých: *„Šťastně vzdychá bělostná země v tichu jiskřivých hvězd, čisto a jasno je v duších všech věrných, svato a vlídno v srdcích všech za jednou se nesoucí zvěstí, jejíž písmo zdá se být vdechnuto i do nebe: Narodil se Kristus pán-veselme se“ ... Dědinka dýchá za horami skrytá v skromném svém zákoutí, žlutými světýlky hrají okénka, osněžené chaty jak stádo bílých oveček tulí se k sobě v miloucké přítulnosti rodinné důvěry.*

Krásná, svatá noci vánoční!

I sebetěžší hřích malomocně zalézá před velikým mírem svaté duše a není tvora, v jehož nitru i za nejčernější tmy nesvitla by alespoň jedna bílá tvoje hvězdička.

Pohasly světlušky oken ---

Pokoj lidem dobré vůle! ⁽⁸⁾

Hezké a klidné svátky vánoční přejeme všem.

V článku jsou uvedeny úryvky z knih:

- (1) Josef Lada – České Vánoce
- (2) Božena Němcová – Babička
- (3) Alois Jirásek – U nás
- (4) Karolina Světlá – Vesnický román
- (5) Karel V. Rais – Povídky * z povídky Konec života
- (6) Karel Klostermann - V srdci Šumavských hvozdů * z povídky Vánoce pod sněhem
- (7) Jindřich Šimon Baar – Paní komisarka
- (8) Alois a Vilém Mrštíkovi – Rok na vsi I

Koleda Vánoční

Z okolí domažlického

Hopsa, pacholátka!
i malá děvčátka,
vzhůru vstávejte,
k jeslím chvátejte;
už nám nastává
vejroční památka.
Do Betléma půjdem,
co tam uslyšíme,
povídati budem:
že se narodilo dítě.
Chutě k němu jděte,
všecka pacholátka i malá děvčátka.
Jdi napřed, Honzíčku,
ty nes kolíběčku;
když přijdeš k jesličkám,
pokloň se Ježíšku.
Apolenka malá nesla jitřničku,
ubohá hapala,
šla domů, plakala
a Rozárka taky nesla dva oblátky.
Zuzanka holátko nese holoubátko.
Maří daly plénky,
Markýtě peřinky.
Dora nese růže
děťátku do lůže.

Uspávat dítě

Spi, děťátko mé,
zamhuř očko své,
Pán Bůh bude s tebou spáti,
andělícci kolíbatí,
spi, děťátko, spi!

Budit dítě

Dítě, když se začíná budít a spaní již má dost, zpívá se mu :
Děťátko malé,
jak jsi ospalé!
Ptáčkové již dávno vstali,
modlitbičky pozpívali –
a ty ještě spíš nic se nestydíš?

Aneb:

Děťátko malé,
jak jsi ospalé!
Já kravičky podojila,
kašičku ti uvařila –
a ty spíš? Vstávej již!

(Božena Němcová - Národopisné a cestopisné obrázky z Čech)

Jak slavili vánoční svátky Keltové

Keltové své příbytky během oslav slunovratu zdobili stálezelenými rostlinami – tújemi, cypřišky, jalovci, borovicí, jemelím, břečťanem, cedrem atd. Stálezelené rostliny symbolizují věčnost, a pokud mají ostré trny nebo jehlice chrání dům před uřknutím a zlým úmyslům. Na štědrý den nosili Keltové pod stromeček dary přírodě. Odtud vznikla tradice dávat dárky pod stromeček. Stromeček si neodnášeli domů, ale nechávali ho v přírodě. Tuto tradici změnili v Německu, kde od 18. století začali stromečky řezat a nosit si je domů.

Jmelí - bylo symbolem života a ochranným talismanem. Díky svým lepivým semenům se mu přikládala moc vyvolat nebo udržet svazek mezi dvěma osobami opačného pohlaví.

Pověra o zlatém prasátku – které se mělo objevit dětem na Štědrý den, když byly hodné a o Štědrém dnu se postily. Lesní kanec byl jejich kultovním zvířetem a kdo ho během svátků slunovratu uviděl, měl být obdařen bohatstvím, štěstím a zdravím.

Zvyky, které keltské Vánoce přečkaly dodnes – například rozkrajování jablka, při kterém hledáme hvězdičku uprostřed jablka na znamení zdraví, známe i díky Keltům. Během oslav slunovratu

mimo jiné věštili budoucnost z jablka. Keltské dívky hádaly z jablečných slupek jméno svého nastávajícího – okrájené slupky hodily za sebe a z jejich tvaru pak poznávaly ženichovo jméno.

Místo cukroví koláče – které se zdobily tak, aby připomínaly slunce.

Jistě bychom našli i další podobnosti mezi křesťanskými a pohanskými Vánoce. Náboženství a staré zvyky se odjakživa prolínaly a navzájem obohacovaly. Dnešní moderní Vánoce, jejichž význam se značně posunul, si přesto ponechávají některé zvyky, na které dbali už naši předkové v dávném starověku.

Barvy Vánoc

Vánoční svátky tradičně už spojujeme s různými barvami, které na určitý čas ozdobí naše domovy a samozřejmě i vánoční stromečky. Přemýšleli jste někdy nad tím, proč se tradičně objevuje zelená nebo červená? A jak je to třeba se zlatou?

Barev na Vánoce je široká škála, ale vždy se objevuje několik základních barev, které můžeme brát jako stálice. Ale jak je to tedy s jejich významem. A tak mi to nedalo a dala jsem se do pátrání. Výsledek posuďte sami.

Zelená – typická pro vánoční stromeček, cesmínu, břečťan nebo jmelí. Pro tradiční vánoční dekoraci se používají již tisíce let. Hlavním důvodem bylo rozzářit v průběhu tmavé zimy lidská obydlí a přinést naději, že zima brzy skončí a přijde jaro.

Již staří Římané měli zelenou barvu jako symbol prosperity, peněz ale také štěstí.

2114V Evropě se v dávných dobách vždy na Štědrý den hrály Biblické příběhy. Bylo to hlavně z toho důvodu, aby Bibli pochopili i lidé, kteří neuměli číst. A při těch hrách, strom života z Rajské zahrady byla většinou zelená borovice, ozdobená červenými jablíčky.

Zlatá – v temné zimě představovala světlo, slunce a naději. Společně s červenou barvou je také symbolem ohně, teda tepla v mrazivých zimních dnech.

I hvězda, která se objevila na obloze po narození Ježíška, byla

zlatá. Po jeho narození se do Betléma vydali tři mudrcové (tři králové), kteří k jeho nohám složili zlato jako hold královské důstojnosti.

Červená – byla spojována s jablky na stromu života, jak již zaznělo výše. Ve spojení s vánočními barvami je také často spojována cesmína, která je oblíbena zejména v anglických zemích. Tuto rostlinu v dávných dobách uctívali Keltové, Římané a v Evropě věřili, že větvičky chrání před zlými silami. V křesťanském podání pak ostré listy cesmíny představují Kristovu trnovou korunu a červené bobulky jeho krev, když umíral na kříži.

Bílá – v západních kulturách představuje hlavně mír, nevinnost a dokonalost. Zároveň bílá pomáhá navodit tu správnou zimní atmosféru, protože je to barva sněhu. Bílá je také symbolem chleba, který pojídali křesťané, když se pro ně Kristus obětoval.

Modrá – je často spojována s Panenkou Marií. V dávných dobách byla modrá barva dokonce dražší než zlato a oděv této barvy mohli nosit pouze členové královské rodiny nebo velmi bohatí lidé. Marie, aby se zdůraznil její velký význam, byla velmi často na malbách oblékána do modrého šatu.

Vánoční dekorace dnes většinou hrají mnoha dalšími barvami, nejenom těmi výše uvedenými. Určitě mi dáte za pravdu, že ve finále na barvách tolik nesejde, protože důležitá je pohoda a radost, která by v této době neměla chybět.

Pranostiky na prosinec

Studený prosinec – brzké jaro.

Je-li prosinec deštivý, mírný a proměnlivý, není se kruté zimy třeba báti.

Prosinec naleje a leden zavěje.

Jaký prosinec, takové jaro.

Jaký prosinec – takový červen.

Hřmění v prosinci zvěstuje silné větry.

Mléčná dráha v prosinci jasná, bude v příštím roce úroda krásná.

Po studeném prosinci bývá úrodný rok.

Mnoho sněhu v prosinci – mnoho ovoce a trávy.

Čím chladnější zima, tím teplejší léto.

Zprávy z raspenavské farnosti

Vážení čtenáři, sestry, bratři, sousedé i přátelé.

Je to zvláštní čas, kterým procházíme. Pohybujeme se v nejistotě, co na nás čeká zítra, příští týden či za měsíc. Nedokážeme odhadnout, jak budou vypadat opatření vlády – s kým a jak se budeme moci scházet. Bojíme se scházet a potkávat se s lidmi a přitom se na sebe tlačíme v supermarketech u ovoce a zeleniny. Již si postupně zvykáme na komunikaci s druhými pouze očním kontaktem, protože naše tváře jsou zahaleny rouškami. Některým z nás tato anonymita za kusem textilie vyhovuje a dodává odvahy se chovat jinak ke svému okolí a lidem. Je zajímavé pozorovat, jak jsou postupně nabourávány naše sociální vazby s okolím. V práci komunikujeme pouze po internetových spojeních, se zákazníky se vídáme pouze virtuálně. Drobní živnostníci, restauratéři, nebo chcete-li hospůdky jsou různými nařízeními nuceně zavírány. V tom všem ale cítíme odpovědnost, jeden za druhého. Zvláště pak za lidi dříve narozené anebo nemocné. Snažíme se je neohrozit a naopak v rámci možností jim pomáhat - s nákupem, návštěvou lékaře, telefonáty, čímkoliv... Tato zvláštní doba je příležitostí i ke zvláštní vlně solidarity. V těchto zkouškách, na které je pro všechny obtížné se adaptovat a připravit máme ale jednu jistotu. Jistotou je, ať chceme nebo nechceme, Advent

a Vánoce.

Advent jako očekávání Vánoc. Advent jako příchod. S neotřesitelnou pravidelností dostáváme rok co rok tuto šanci Adventu. Přípravy na Vánoce. Velcí či malí jsme plni očekávání. Budťo jsme pořídili (v této době spíše objednali přes internet) dárky a s napětím očekáváme, jak někoho blízkého jimi potěšíme. Přemýšlíme, jaké cukroví upečeme – a opět, komu ho nabídneme, a čekáme, jestli mu bude chutnat. Uklízíme, abychom měli čistý byt nebo dům – abychom se nemuseli stydět a někoho blízkého jsme mohli přivítat na návštěvu (aktuálně v maximálním počtu šesti osob). Všechny tyto činnosti mají společného jmenovatele – někomu něco dát, překvapit ho, potěšit. A to je pak ta správná příprava na Vánoce.

Křesťané se také chystají – nejen, že budou obdarovávat, ale že budou obdarováni. Budou oslavovat dar malého děťátka a budou si připomínat jeho narození v izraelském Betlémě. Děťátko, které se narodilo v naprosto nuzných a improvizovaných podmínkách, jako bezdomovec. Pár dní na to se ulekl král Izraele právě zvěsti o malém dítěti, které neumělo ani mluvit, ani chodit, bylo zavinuto do prostého kusu látky. Nařídil, aby vojáci zabili všechny jeruzalémské (a betlémské) děti a to pro jistotu ve věku do dvou let. Malé dítě ale odnesli dva Hebrejové – mladá, asi šestnáctiletá dívka (čerstvá matka) a o poznání starší muž, povoláním tesař – jim neznámou krajinou, pod rouškou tmy pryč ... do cizí země ... ale do bezpečí. Ten příběh nezní moc vánočně, idylicky. Nepoletují vzduchem žádní andělíčky mezi světélkujícími vánočními stromečky. Žádná zvířátka kolem jesliček. Je to poměrně adrenalinový a napínavý příběh, který ale od této chvíle bude součástí dějin světa, Evropy, Čech, dokonce i Raspenavy. Část toho příběhu na nás dýchá, když procházíme kolem našeho kostela, když stavíme naše Betlémy, když se připravujeme na Vánoce. Denně je například otevřená bazilika Navštívení Panny Marie v Hejnicích, kde je dokonce součástí Betléma mimo jiné i model raspenavského kostela. A tak se spojuje historie se současností a budoucností. To vše způsobilo jedno malé děťátko, narozené bez domova a odkázané na pomoc druhých, vydáno nám do rukou...

K prožití Adventu i Vánoc přenáší raspenavská farnost online bohoslužby na internetu. Jejich konkrétní program a odkaz na YouTube kanál můžete nalézt zde:

WEB: <http://farnost-hejnice-raspenava.netstranky.cz/>

FACEBOOK: <http://www.facebook.com/Raspenava>

Zpráva o činnosti Zálesáků v roce 2020

I na Zálesáky dolehl letošní tíživý rok. Poslední normální schůzku jsme měli 6. března a pak už jsme se z obavy o své zdraví nescházeli. Když pak v květnu a červnu nastalo uvolnění protiepidemiologických opatření, sešli jsme se 26. června alespoň k opékání buřtů, na které vedoucí Terka Stehlíková přinesla vlastnoručně upečené muffiny. V novém školním roce jsme ještě žádnou schůzku neměli, avšak od poloviny října zajišťujeme příkrmování zvěře. Starší členové kroužku se pravidelně střídají a jednou týdně donášejí krmivo do našich zálesáckých zařízení - do krmelce pro srnčí zvěř za zahrádkářskou kolonií nad Moskvou a do bažantího zásypu za mlýnem.

Mgr. Jaroslav Černý

Myslivecká skupina Honebního společenstva Raspenava

Letošní prazvláštní rok se negativně projevil i u myslivců. Vlivem koronavirové epidemie se stal pro ně jen rokem pracovním. Odpadly Poslední leče a hlavně Hubertská zábava, která je hojně vyhledávaná i nemysliveckou veřejností pro dobrou zábavu a především bohatou zvěřinovou tombolu. A tak myslivcům zůstaly jen povinnosti - zajišťování krmiv a jejich roznášení po honitbě, abychom měli zdravou a silnou zvěř. A aby té práce nebylo málo, věnují se členové myslivecké skupiny zvýšenému odlovu divokých prasat, neboť se sem z Německa a Polska blíží velice nebezpečná choroba africký mor prasat, která je přenosná i na ta domácí.

Mgr. Jaroslav Černý

Otevírací doba během vánočních svátků

Městský úřad

21. 12. 2020

Úřední den 9:00 – 10:00 a 13:00 – 17:00 hodin

22. - 27. 12. 2020

ZAVŘENO

28. 12. 2020

Úřední den 9:00 – 10:00 a 13:00 – 17:00 hodin

29. 12. - 1. 1. 2021

ZAVŘENO

Městská knihovna

od 23. 12. do 31. 12. 2020

ZAVŘENO

Obvodní lékař

21. 12. - 23. 12. 2020

31. 12. 2020

ZAVŘENO

Zubní ordinace

od 21. 12. - 31. 12. 2020

ZAVŘENO